

door gemeentelijke inventarisaties in kaart gebracht.

De droom zet zich voort: wie heeft nooit gedroomd van verre reizen, van treinen, schepen, van rook en stoom? In 1981 worden op initiatief van de KNOB de spoorwegmonumenten geïnventariseerd, waarna de erkenning als monumenten vrij spoedig volgt. De discussie over het historische scheepstype als monument is volop gaande en ook hierin liggen mogelijk initiatieven tot omschrijving en inventarisatie door de KNOB.

Na de oorlog droomde Nederland van een nieuwe toekomst en van de wederopbouw. De eigen architectuur van deze periode, met vaak zeer nationale en traditionele kenmerken is de weerspiegeling ervan. Erkenning en behoud betekenen voor de KNOB eveneens een taak voor de toekomst.

Na 1992 vallen de Europese economische belemmeringen weg. Cultuur heeft reeds eeuwen een internationaal karakter en de KNOB zal met haar 90-jarig jubileum aan dit internationale aspect aandacht besteden en ook aldaar haar taken en mogelijkheden bezien.

De KNOB bestaat 90 jaar. Met de decentralisatie van de monumentenzorg zijn ook de taken van de KNOB weer toegenomen en verzaamd. Het blijven waken voor de kwaliteit van de monumentenzorg als geheel, het geven van voorlichting voor het behoud van zowel onroerende als roerende monumenten, het verzorgen van publicaties middels het gerenoveerde Bulletin, in 1899 begonnen als 'een vliegend blaadje', en middels studiedagen over monumentenzorg, musea en archeologie vanuit een onafhankelijke visie, het zijn alle activiteiten, welke niet mogelijk zouden zijn zonder het ideaal van het behoud en herstel van het cultureel erfgoed.

Urban Heritage Surabaya

Een gaaf stukje stadsarchitectuur aan Jalan Rajawali, de voormalige Heerenstraat in de benedenstad van Surabaya (foto R. Gill).

Door de toenemende druk op steden in ontwikkelingslanden neemt de noodzaak tot behoud van het stedelijk erfgoed aldaar in hoog tempo toe. Met name in Indonesië wordt dit onderkend.

Mede naar aanleiding van deze ontwikkelingen vond in september 1988 het congres Change and Heritage in Indonesian Cities plaats, waarvan het verslag werd gedaan in Bulletin 1989 nr. 1. Als vervolg hierop is in april j.l. een project gestart tot behoud van het stedelijk erfgoed van Surabaya. Tevens wordt bezien hoe binnen de Indonesische context het begrip (architectuur-historisch) Erfgoed vormgegeven kan worden.

In een samenwerkingsverband van de Technische Hogeschool Surabaya en de Werkgroep Restauratie van de faculteit Bouwkunde T.U. Delft is dit project tot stand gekomen en zal het worden uitgewerkt door onderzoek en ontwerp-voorstellen, welke uitgaan van de oorspronkelijke, historisch gegroeide ruimtelijke en architectonische kwaliteit van de stad en haar onderdelen als de kampongs.

Als startprojecten zijn uitgekozen stadsvernieuwing en kampongverbetering

in het gebied van Tunjungan, rehabilitatie van de oud-Nederlandse benedenstad, het zgn. Kota Lama-project, de infrastructuurverbetering van een vijftal kleine kustnederzettingen aan de rand van Surabaya en het Mesjid Ampel-project, welk de restauratie van de 14de-eeuwse Javaanse moskee, in de 19de eeuw in Empire-stijl uitgebreid, en de rehabilitatie van de omliggende kampong inhoudt.

Uitwisseling van kennis en het ontwikkelen van een werkwijze voor stedelijke monumentenzorg in Indonesië zijn de doelstellingen voor de wat langere termijn van deze samenwerking.

